СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 183. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, середа, 18-го вересня 1946. — No. 183. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, September 18, 1946 VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

ВИДВИГАЮТЬ ФОРМУВАННЯ ТРЕТЬОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ

На конвенції Братства Послугачів Спальних Возів у Шікагу видвигнув А. Филип Рандолф, предсідник цеї юнії, приналежної до Американської Федерації Праці, домагання, щоб приступити до формування Третьої Політичної Партії, яка відзеркалювала б змагання робітників, фармерів, професійних груп і дрібних бизнесовців, а також і меншин. Братство обіймає 15,000 членів в Злучених Державах і в Канаді, а на конвенцію прибуло 200 делегатів. Рандолф є тимчасовим предсідником „Краєвого Виховного Комітету", покликаного до життя деякими людьми зі згаданих ним груп. Комітет відбув свої наради ще 4 травня в Дідройті, щоб обговорити можливість зорганізування Третьої Партії під назвою „Народньої Партії" — „People's Party".

На конвенції Юнайтед Робер Воркерс, що відбувається в Сан Франсиско, видвигнув формування Третьої Партії Павло Шнур, секретар цеї юнії. Вона обіймає 193,000 робітників з ґумового промислу й нараховує 232 відділів. Шнур виявив погляд, що уряд звичайно стоїть по стороні підприємців у робітничих спорах і тому треба створити незалежну партію для вибору уряду.

ВОЛЕС НЕ ПІДДАЄТЬСЯ — ПЛАНУЄ ЩЕ ОДНУ ПРОМОВУ.

Секретар торгівлі Генрі А. Волес, який у своїй промові минулого четверга в Ню Йорку вийшов із домаганням, щоб примиритися з Росією, перебув на самоті кілька днів. Повернувшися до столиці, він заявив, що він дальше буде змагатися „за справедливий і тривалий мир" і тому він виголосить ще одну промову в недалекій будучності. Кажуть, що цю промову виголосить він вже в найближчий понеділок у салі департаменту торговлі на тему: „Мир через Торговлю".

ЦІНИ В РЕСТОРАНАХ ПІДУТЬ ВСПЯТЬ ДО 30 ЧЕРВНЯ.

Бюро Адміністрації Цін оприлюднює цінник мясних страв у ресторанах. Вони оперті на цінах з 30 червня б. р., тобто ще з того часу, коли мала силу попередна Адміністрація Цін. Власники ресторанів твердять, що це буде дуже важко, бо попередний цінник харчів у ресторанах був опертий на цінах мяса з місяця квітня 1943 р. Власники навіть твердять, що нове зарядження є незаконне.

БОРОТЬБА МІЖ ЮНІЯМИ У МОРСЬКІМ СТРАЙКУ.

У страйку моряків, членів юній приналежних до Конґресу Промислових Організацій — СІО, — зайшла несподівано закавика в тому, що юнії, приналежні до Американської Федерації Праці вважають страйк за покінчений і не хочуть іти солідарно з юніями СІО. Коли юнії СІО в Ню Йорку поставили свої пікети, члени АФП переступають їх лінії і йдуть до роботи на кораблях. Внаслідок цього вже прийшло до сутичок між пікетами й моряками, які хочуть іти до праці. Морська Комісія у Вашинґтоні заявляє, що не підпишуть платні для моряків на кораблях, яких власником є Злучені Держави, доки на підвишку не згодяться приватні власники кораблів.

У страйку візників у Ню Йорку зближається вирішення, бо відділи юнії мають голосувати над пляном, виготовленим підприємством Богака.

ФОРД У СПРАВІ ПОСТІЙНОЇ РІЧНОЇ ПЛАТНІ.

Генрі Форд II обговорював план постійного заняття для робітників і виплачування їм постійно платні через цілий рік. У своїй промові в Економічнім Клюбі в Дітройті Форд твердив, що важко давати робітникам гарантію платні на цілий рік, коли купування авт не йде правильно ввесь рік, а лише сезоново. Коли хто говорить про гарантовану платню на цілий рік, не думає поважно, твердив Форд, бо ледви, чи хто з американських робітників вірить у можливість такої платні у такому світі, як тепер. — Адміністрація Цін у Вашинґтоні згодилася на підвищення цін на автомобілі виробу Форда на 6%.

ШКОЛИ В НОРВОК ОТВОРЕНІ.

Прилюдні школи в місцевости Норвок, у стейті Конетикат, отворено з 8-денним опізненням внаслідок страйку учителів. Минулого четверга страйк наладнано в такий спосіб, що стейт згодився признати підвишку учителям на 10% і признати учительське станове товариство для підписування контрактів платні в імені учителів. У Норвок працює 236 учителів, а до школи ходить 6,000 учнів.

Виступ представника Українського Конгресового Комітету в Парижі

Париж, 17. вересня (телегнамою до Свободи): Представник Українського Конгресового Комітету в Америці, його предсідник п. Степан Шумейко, вручив вчера американській делегації на Мировій Конференції обширний меморіял в українській справі та відбув довшу конференцію зі згаданою делегацією та з представниками преси.

ПЛЯНУЮТЬ ПОКАРАТИ РОСІЮ ЗА АВСТРІЮ ЧЕРЕЗ УНРРА.

Ген. Марк Кларк, американський командант в Австрії, який хвилево перебуває в Злучених Державах, виголосив промову в Вашингтоні на зібранні журналістів, що пишуть про заморські справи і в ній підніс надужиття Советів із виживленням їхньої армії в Австрії. Кларк радить дати Австрії позичку для збереження своєї господарської незалежности, бо інакше Австрія стане цілком безсильна і піддасться економічно Росії. До такого безвихідного стану довела Австрію політика Советів, які забрали під окупацію найплодовитші землі Австрії і ними втримують свою армію. Щоб покарати Росію за таке ограблювання Австрії УНРРА — за словами ген. Кларка — плянує стримати харчі, призначені для Советів і передати їх Австрії. Кларк Обговорював у Вашингтоні теж справу австрійського відшкодування для Росії і пригадав, що Совети забирають з Австрії всі такі предмети, які колись присвоїла собі націстівська Німеччина від австрійських громадян. Тепер Росія перебирає ці предмети під замітом, що це власність націстівського уряду. Кларк згадав теж, що він дав працю 200,000 скитальцям в Австрії.

Закордонний відгук на промову Волеса

Недавний виступ секретара торгівлі Генрі Волеса в Ню Йорку, в якому він домагався угодової політики у відношенні до Советського Союзу, відбився широким відгомоном не тільки в Америці, але і закордоном. Секретар стейту Джеймс Бирнс на Мировій Конференції в Парижі дальше відмовляється від коментарів на цю тему, натомісць між членами американської делегації є переконання, що після другої конференції Волеса з президентом Труманом та після заяви Волеса, що він задумує виголосити ще одну промову, президентові Трумaнові не залишається іншого вибору, як домагатися від Волеса резигнації з члена уряду, або відкликати американську делегацію з Парижа. Советське радіо і преса висловлюють Волесові подяку за його гострий виступ проти „американської реакції", яка — по думці советського радіо — „намагається відступити від політики мира і співпраці з іншими демократичними державами та отверто пропагує політику сили і насильства".

СОВЄТСЬКЕ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРОТИ ГРЕЦІЇ В РАДІ БЕЗПЕКИ.

На засіданні Ради Безпеки дня 16. вересня советський представник Громико предложив резолюцію з обвинуваченням „агресивних грецьких монархістів" за їх політику відносно Альбанії, за „переслідування національних меншин" та з критикою втримування й поведінки британської залоги в Греції. Представники Злучених Держав, Великої Британії, Бразилії та Австралії вже раніше висловили свою думку щодо советських обвинувачень, відкидаючи їх як безпідставні. До них долучився теж представник Голандії, пропонуючи створити комісію з трьох осіб, яка ще раз розглянула б саме тільки обвинувачення Мануїльського та запропонувала Раді його зняти з агенди, або розглядати. Не винесено жадного рішення.

НЕУСТУПЧИВА ПОСТАВА АМЕРИКИ В СПРАВІ ТРІЄСТУ.

Американська делегація в Парижі твердо стоїть на своїй позиції щодо вільного Трієсту та з цілою рішучістю відкидає всі советські пропозиції на будьяке узалежнення Трієсту від Югославії, чи „словянського блоку". Сенатор Там Конелі, один з головних дорадників секретара Бирнса, заявив, що в інтересі світового мира Трієст мусить залишитися цілком незалежним від Югославії і Італії. Америка не допустить до створення з Трієсту другого Данціґу, заявив сенатор Конелі.

СКИТАЛЬЦІ „ЗАГРОЗОЮ ДЛЯ МИРА".

Справа военних біженців від кількох днів є предметом запеклих дебат в Економічній та Соціяльній Раді О. Д. Майже всі представники стверджують, що проблема великої кількості скитальців в Центральній Европі може бути загрозою для мира, хоча не всі країни підходять до цеї „загрози" з тої самої точки зору. Представники Злучених Держав, Великої Британії та інших демократичних країн обстоюють полагодження справи военних біженців на гуманній базі, створивши для них окрему міжнародню організацію, яка допомогла б їм пересилитися і влаштуватися в інших країнах, якщо вони не можуть вернутися додому. Представники Советів та їх сателітів домагаються насильної репатріяції скитальців, обвинувачуючи їх як „квізлінгів" та „военних злочинців". До таких домагань і обвинувачень збоку советських представників долучився на останньому засіданні теж югославський, видвигаючи знова протисоветську роботу в таборах скитальців в Німеччині, Австрії та Італії, обвинувачуючи західних союзників, що вони такій роботі потурають і не допускають до репатріяції біженців.

ВЛІЗЛИВЦІ НЕ ДАЮТЬ СЕБЕ ВИКИНУТИ.—Родина Мулинів, яка ждала ввесь рік на лісті з правом першенства на мешкання в Лондоні, втратила терпеливість і прилучилася до товпи влізливців („сквотерс"), які почали займати виставні доми й готелі. На образку видко, як пані Мулинс годує Христофера, а побіч нього стоїть Морін. У валізці спить мала Патриція.

В ПАРИЖІ ДОМАГАЮТЬСЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

Під таким заголовком Ню Йорк Таймс від 17 вересня повідомляє у власній кореспонденції з Парижа: Протестуючи проти фалшивого заступництва України на Парижській Конференції підставленими агентами советського ражіму, Степан Шумейко, президент Українського Конгресового Комітету в Америці предложив сьогодні Конференції меморандум, в якому домагається незалежности України. В імені групи, яка, як сказано, репрезентує 750,000 американців українського походження, в меморіялі сказано, що це українці, а не росіяни виперли німців з України. „Червоні комісарі ведуть безпощадну кампанію з метою знищити свідомих національно українців, або перетягнути їх на лад советсько-російської ідеолоодї", продовжується в меморіялі. Тому українські скитальці відмовилися вертатися до своїх домів, а підпольний рух, включно з повстанською армією, які боролися проти німців, сьогодні поборюють росіянів, говориться в меморіялі", подає Ню Йорк Таймс.

ВІДПОВІДЬ МОЛОТОВА НА ВИСТУП БИРНСА В СПРАВІ КОРДОНІВ ПОЛЬЩІ.

Польське Інформаційне Бюро передає заяву советського міністра закордонних справ Молотова у відповідь на промову секретара стейту Бирнса в справі західних кордонів Польщі. Бирнс, як відомо, заявив в Штутґарті що теперішні західні кордони Польщі на лінії ріки Одри американський уряд не вважає за остаточні і противиться прилученню східних німецьких територій до Польщі. Молотов зі свого боку заявив, що ці кордони були встановлені на конференції в Потсдамі і вони ще тільки вимагають формального затвердження майбутньої мирової конференції з Німеччиною. Молотов твердить, що Польща вже два роки адмініструє ці землі, з яких виселено в британську зону біля двох міліонів німців і що західний кордон Польщі на лінії Одри треба вважати за остаточний.

ВИСТУП СОВЄТСЬКОЇ ПРЕСИ ПРОТИ ЗАХІДНИХ СОЮЗНИКІВ.

Московська преса друкує статтю полковника Толченова, в якій підсумовується силу американсько-британьких військ на чужих територіях та обвинувачується уряди Злучених Держав і Великої Британії, що ці війська та їх бази не мають нічого спільного з обороною власних територій, натомість звернені проти цих країн, в яких вони перебувають, а посередньо теж проти Советського Союзу. Силу британських військ і обслуги повітряних баз та ліній в Індонезії, Іраку, Палестині, Трансйорданії, Ливані, Туреччині, Греції, Індії, Ісляндії, Данії та на Далекому Сході советська преса оцінює на понад 700,000. Кількість американської залоги в Китаю, на Филипинах, в Індії, Єгипті та Туреччині советська преса обчислює на більше чим 320,000. При цьому говориться про „імперіялізм", „безпорядки" і взагалі „загрозу для мира", очевидно большевицького.

ЗАБОРОНА БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ПРЕСИ І КНИЖОК В АМЕРИКАНСЬКІЙ ЗОНІ НІМЕЧЧИНИ.

З Берліна повідомляють, що американські військові власті офіціяльно заборонили поширювати в своїй зоні будьякі книжки і часописи видавані, або контрольовані Советами в їх зоні Німеччини. Цю заборону видано у відповідь на відкинення советами американської пропозиції про вільну виміну видань між поодинокими зонами.

ТАСС ЗАПЕРЕЧУЄ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО КОНЦЕНТРАЦІЮ ВІЙСЬК НА БАЛКАНАХ.

Советська агенція ТАСС офіціяльно заперезує повідомлення американької преси про концентрацію військ в Альбанії, Югославії та Болгарії. ТАСС твердить, що всі ці повідомлення від початку до кінця є видумані, з метою прикрити поведінку „грецьких монархістів" на альбанському кордоні.

ДОМАГАЮТЬСЯ „ГУМАННОЇ" ПОВЕДІНКИ З НІМЦЯМИ.

Премієр Південно-Африканської Юнії маршал Джан Крисчієн Смутс, один з найбільщ впливових державних мужів британської імперії, домагався на одному прийнятті в його честь в Шкоції „гуманної поведінки" з німцями, як єдиного засобу недопустити до небезпечного кипіння в центрі Европи. Маршал Смутс висловився теж песимістично про Мирову Конференцію та критикував промову Волеса, не називаючи його по імені.

ПОСТУП В АНГЛО-ЄГИПЕТСЬКИХ ПЕРЕГОВАРАХ.

Єгипетський віцепремієр Сідки Паша повідомив, що британсько-египетські переговори в справі нового договору, після довшого застою на „мертвій точці", увійшли вкінці в „рішаючу фазу". Він висловив надію, що договір буде підписаний ще до кінця вересня.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НА ЛІВО, АЛЕ ПРОТИ КОМУНІЗМУ

Американські політичні й суспільні діячі, журналісти та різні урядові представники, що тепер так часто відвідують Европу, згідні в одному: В Европі не буде повороту до старих порядків; вона піде наліво. Далі згідні вони, назагал, і щодо цього, що Совети вже осягнули верха своїх впливів.

Але що значить наліво? Чи це треба розуміти так, що большевизм вкінці залле цілу Европу?

Деякі з американських спостерігачів заповідають, що комуністи при допомозі Кремля могли б захопити вкінці владу в усіх европейських країнах, якщо там не припиниться нужди й хаосу. В обіймі комуністів, кажуть вони, зажене людей розпука, безвиглядне положення, голод. На подібне заносилося вже у самих початках повоєнного періоду, проте, большевицький розгін був вгамований просто переконанням голодних, що комуністичний режим може принести ще більшу нужду. Безпосередно післявоєнне положення могло б повторитись, головно в Німеччині, де націсти підготували добре підложжя під червоний тоталітаристичний режім. Одначе воно певно не повториться кажуть далі, коли Америка та Британія виступлять в Европі з широкою політичною допомоговою програмою, не спиняючи рівночасно цього природного руху наліво, який там уже повстав і розвивається.

Найважніше, що не зважаючи на советські впливи европейський зворот наліво не означає комунізму і тоталітаризму, а є демократичним. Референдум у Греції виявляє наглядно, що там надії не перемогла монархія, а тільки переміг страх перед Советами і комуністичним терором. Якби Совети не встрявали у внутрішні справи Греції, то, як загально думають, Греція було б нині республикою. Тут не заважили на голосованні британські війська в Греції, а тільки страх перед появленням в Греції советських військ, як вони заявились в Югославії, Болгарії, Румунії й т. д. Теж і німецькі вибори в Саксонії, що дали тільки дуже малу більшість протегованій советською окупаційною владою партії Соціялістичної Єдности, не вказують на те, щоб і німці одушевлялись советськими порядками. Видно, що ці "дари" не бачать добра у советському режимі.

Бо де є Совети, там повинно бути при голосуванні щонайменше 98% за їхню листу. В Саксонії так не було. І це є багатомовне. Ще більшу ворожнечу проти комуністів виказали недільні вибори в британській зоні в Німеччині, де большевики здобули незначну кількість голосів. Це зворот проти них, а у сторону західних демократій. Західні демократії це бачать і розуміють, але чи вони це використають, це питання, що жде на практичну відповідь.

Трагічне баламутство „русинів з Угорщини"

Ми згадували вже, що в середу, 14. серпня 1946 р., зіхалися представники „карпаторуських" установ і організацій в Америці на нараду в Мунгал, у Пенсилвенії, і там зорганізували „Американскій Карпато-Русскій Конгрес" з англійською назвою: AMERICAN CARPATHO-RUSSIAN CONGRESS. Тоді рішено запротестувати перед американським урядом „проти насильного і незаконного заняття Советами рідної землі наших батьків і проти відбирання різних свобід від нашого народу".

У виконанні цього рішення справді вислано до секретаря стейту Джеймса Бирнса на Мировій Конференції в Парижі протест проти анексії Советським Союзом підкарпатських земель, які в протесті означено так: Podkarpatska Rus (Sub-Carpathian Russia, also known as Ruthenia, and in the recent past illegally and improperly designated by Hitler collaborationists and other self interested powers as Carpatian Ukraine.)

У третій точці протестує цей „Амерікен Карпатіян-Рошіен Конгрес" проти насильного виселювання „карпато-російського народу" у незнані сторони Советского Союзу; у четвертій протестується проти плачення Советському Союзові відшкодування за шкоди, які потерпіла „Карпатська Ровія"; у пятій іде протест проти дальшого розчленовування території „Карпатської Росії", яка етнографічно обіймає колишні провінції Чехословаків: Спиш, Сариш, Земплин і Абауй, а дальше ще Уж, Мармарош, Берег і Угоча.

Крім протесту, Амерікен Карпатіян-Рошіен Конгрес видвигає ще такі домагання: 1. відбудову цеї частини „Подкарпатської Руси" (Podkarpatska Rus (Ruthenia), яка була незаконно забрана Советським Союзом за змовою з Чехословакією; 2. приноровлення до „Подкарпатської Руси" засад Атлантійського Чартеру; 3. повернення домів із Советського Союзу в „Подкарпатську Русь" людей, що їх забрано в незнані околиці; 4. привернення до попереднього стану давної єдности (reintegration) історичної і етнографічної „Подкарпатської Руси" (Рутенії), яка обіймала такі землі: Спиш, Сариш, Земплин, Уж, Берег, Абауй, Угоча і Марамарош.

У правних та історичних виводах до цього жадання кажеться в меморіялі, що Чехословакія не мала ніякого права ані підстави заключати з Советами договір у справі відступлення їм „Подкарпатської Руси" як складової частини Української Республики, а в закінченні ставиться домагання до секретаря Бирнса, щоб він „допильнував, щоб Мирова Конференція Другої Світової Війни звернула належну увагу на положення в справі „Подкарпатської Русі" в світлі справедливих домагань у цій справі як теж згідно з домаганнями в меморандум з 23. квітня 1945... щоб „Подкарпатська Русь" була свобідна від насильного панування Советського Союзу і щоб її народові було дане право свобідно вирішити свою будучність щодо політичного стану.

Від Амерікен Карпатіен-Рошіен Конгресу підписані під цим протестом: Всесв. о. д-р Юрій Михайло за Питсбурську Дієцезію Грецького Обряду; Стефан М. Ткач, предсідник Греко-Католицького Соединения в Злучених Державах; Іван Г. Зупко, предсідник Собрания Греко-Католицьких Обществ у Злучених Державах; Юрій Гулянич, як представник Товариства Дяковчителів і Йосиф Г. Судимак, як секретар спільного комітету. Протест поміщений в цілости в „Американсько-Русскім Вістнику" з 12. вересня 1946.

Оцей протест є інтересним документом. В договорі в Сан Жермен з 1919 року Карпатську Україну названо Русею, по французьки і в інших чужих мовах словом "Ruthenia", а мешканців по французьки "Ruthenes de Hongerie", „русинами з Угорщини". Це формально і в обстанові після першої світової війни, коли цілість української проблеми в світі, завдяки австро-угорсько-польсько-російським крутійствам, була ще досить поплутана. Від того часу зайшли і під цим оглядом поважні зміни і сьогодні навряд чи ще яка людина, якщо вона не є політичним аналфебетом, хотіла б квестіонувати, що Карпатська Україна це українська територія, а населення, яке там живе, це українці. Цего не знають тільки ці „карпатороські" могікани, що во время оно вмемігрували в досить поважному числі до Америки та в своїй повній політичній ігнорації живуть ще цими ідеями, що їх ім колись втовкли в голову всілякі мадярони і тим подібні перевертні.

Відірвані від дійсности американські карпатороси зайшли зараз у сліпу вулицю, з якої — як кажеться — ані вперед, ані взад. Свого часу вони взяли цілком виразний напрям на Москву, назвали її „святою", для швидшої мандрівки навіть самі себе переменували з „карпатських русинів" на „карпатських росіянів" і з Америки прямували властне в Москву. Припадок хотів, що задушевні мрії карпатороських емігрантів здійснилися, хоча, вправді, не вони в Москву затупцювали, але московська навала залила й цю частину української території, яку вони називають „Карпатською Росією" та яку за всяку ціну хотіли Москві подарувати. Прийшли червоні московські „святі" і покотились голови не тільки українців, але й самих же „карпатороських" могікан, які там ще де-не-де були залишились. Звичайно, в Америці хай і карпатороси, але почуття людяности в них є і тому цілком слушний є протест проти нарушування Москвою чотирьох свобід та взагалі московського терору в Карпатській Україні. Але як це вийти зі „святою" Росією, до якої моляться та в яку вірять? Отже, дискретне домагання, щоб „карпато-руський" народ сам вирішив свою долю. Але тут знова закарлючка, бо карпатська Україна від першої світової війни цілком ясно і недвозначно свою волю висловлювала і над цею частиною української території пишно майорів жовто-блакитний український прапор. Тому то американські карпатороські могікани в свойому меморіялі роблять алюзію до „гітлерівських колабораціоністів та інших самозванчих (self-interested) сил". Цим вже цілком замикають собі вихід власне зі сліпої вулиці, в яку їх матушка Расея заповаднила, бо цілий світ аж надто добре знає, що ці „колабораціоністи" і „самозванці" перші розпочали боротьбу проти Гітлера та вони перші зложили в цій боротьбі жертву крови. Вони гинули з імям України на устах, як і боролися під українськими жовто-блакитними прапорами, які раніше чи пізніше, і чи собі цего хто бажає, чи ні, знова піднімуться високо над цілою Україною, отже і над Закарпаттям. Несвідомість того тільки збільшує трагедію американських карпаторосів.

Микола Чубатий.

В Америці пробудився здоровий інстинкт самозбереження

Воєнні обставини позволили в Америці поширитися комунофільству. Обставини „експідієнсі" казали толерувати советську пропаґанду, яку переміг нерідко найкращі американці в переконанні, що добре служать американській батьківщині. Ніде правди діти, що в цім ширенню советофільства були заанґажовані найповажніші особистости в державі. Під їх протекторатом повсякало навіть в державний апарат багато такого елементу, що навіть в часі війни показався сумнівно американським, а тепер в повоєнних хаосі став прямо загрозливим для Америки.

Протеґування советофільства збоку відвічальних людей в Америці було лихим прикладом для сотень тисяч американців уроджених в Европі, що впали жертвою комуністичного дурману. Коли такі великі люди, оправдували вони себе, протеґують та славословлять большевиків, то тимбільше повинні робити це ми, бо тоді й на нас спаде ласка офіціяльних чинників. Серед такого міркування дурман комунофільства поширився між найтемнішими американськими українцями. Не треба себе потішати тим, що цей дурман охопив тисячі людей нашої крови не з вини українсько-американського проводу, який з тою хоробою серед своїх земляків постійно боровся. Фактом є, що завдяки поставі напів урядових чинників ця боротьба була утруднена та не відносила бажаних успіхів.

На всякий випадок того, що сталося не завернеш. Комунофільство серед американців стало поважною загрозою в теперішнім положенню, коли Совети перейшли до зачіпної політики супроти Америки, а навіть стали собі позволяти на провокації американців, як це було в Югославії. Річ природна, що серед напружених міжнародних обставин першою річчю є створити солідарний внутрішній фронт в Америці, бо кожному відомо, що комуністи по всему світу слухають не приказів своєї національної влади, але приказів заграничного московського уряду. Які загрозливі обставини могли витворитися з цього на випадок воєнного конфлікту, можна собі уявити. Край заройвібся прямо від квіслінгів, а ніякий обект державної оборони не був би безпечним перед заграничними агентами з американськими громадянськими паперами.

Ці старі, евроепйці, по уродженню, які знали основно большевиків, та їх політичні ходи, з прикрістю дивилися на зріст комунофільства в Америці. Прямо скіра на них терпла, що сталося би на випадок зудару демократичного світа з червоною диктатурою. На щастя побоювання показалися невповні оправданими. Серед англосасів, показуєся, поняття слова „експідієнсі" не пусте. В нім криється політична тактика, якою англьосас вміє послугуватися доки вона йому вигідна. Але теж вміє він з нею радикально зірвати, коли спостереже, що вона йому шкідлива, а то й загрозлива.

Таке саме показалося з американським советофільством. Американське советофільство та комунофільство показалися плиткими та справді принесеними воєнними обставинами. Його вміє американець сприкро струсити зі себе, коли йде про беспеку Америки. Саме такий процес повного відвороту від советофільства відбувається тепер на терені Америки. А останньою кроплею, що переляла терпеливість американця стали югославянські провокації Тіта. Большевики перерахувалися, коли думали, що советофільство сидить вже глибоко в американській ментальности. Воно скоро зникає, коли показалося, що це симпатія не тільки неамериканська, але для Америки шкідлива.

Нині ми обсервуємо на повній лінії відворот від советофільського наставлення американців. Советофільство здавилося було серед поважної групи демократичної урядової партії. В останнім часі слідне ярке відсепарування подавляючої більшости демократів від советофілів, а одиниці зі советофільськими склонностями лишаються майже осамітнені. Відношення демократичної партії до комуністів зясував визначний демократ Ферлі з нагоди стейтової демократичної конвенції. Він прямо домагався виразного відсепарування своєї партії від комуністів та комунофілів, коли ця партія має успішно конкурувати з републиканами. Тим самим шляхом пішов кандидат на говернора стейту Ню Йорк сенатор Мід, який прямо заявив, що не бжає собі піддержки комуністів.

Найяркіше проти комуністів поставився недавний зїзд американських ветеранів в Бостоні, на якім перейшла резолюція, щоби комуністичну листу прямо зробити в Злучених Державах незаконною, так що комуністична партія, як неамериканська група, не могла б навіть ставити своїх кандидатів.

Річ природна, що найважнішою для американського громадянства є постава робітництва до комуністичних кличів, бо на робітництво звертає большевицька пропаганда найбільше уваги в надії, що демагогічний клич про вдержавленого працюючої людини найскорше приймеся серед американського зорганізованого робітництва, серед робітничих юнії.

Саме тепер відбувається в робітничих юніях Америки внутрішна боротьба за відсунення комуністів від проводу в юніях. Зовсім недвозначно протикомуністичну поставу займає нині найбільша федерація американських юній „Американ Федерейшен оф Лейбор". Її президент Грін нераз і не два виразно підкреслив, що комунізм треба прогнати з юнійного руху. У своїй федерації він це зробив своїм моральним впливом вже в доволі широких розмірах так в краю, як і на міжнародному терені. Американська Федерація Праці, відомо, не приступила до Міжнародної Ліги Юнійних Організацій організованої під сильним впливом комуністів з участю російських комуністів. Належить там тільки друга з

ОЛ. ЛУГОВИЙ — Права автора застерігається.

БУРЕВІЙ

Повість з часів Революції в Росії і Східній Україні в 3-х частинах.

(Другий том трильоґії „ОГНЕМ І КРОВЮ").

ПЕРША ЧАСТИНА

47)

— Поділити Росію хочете? Не діждете! — викрикнув ще один злобно.

— А хоч би й так! Ви, москвини, живіть здорові у своїй Московії, а ми у своїх власних країнах! — йому насмішливо відповідали.

— Чого вам відділюватися? Яка недогода?

— А хоч би та, що ось, українці чи грузини боронять відступів до Петрограду, а не країну чи Грузію!

— Закоротке, добродії, руки!

— Трохи коротші чим у вас, москалів довготелесних, зате, міцніші!

— Україну винайшли!... Хто чував про неї? Видумки німецькі!... — то тут то там сичали ненависно... — Зрада революції!

— Не зрада, лише правдиве розуміння революційних здобутків!

Генерали підняли руки і вояцька маса знов затихла. Виступив наперед Паволоцький. Хвилю надумував, що сказати, щоб зарозумілих москвинів краще осадити. І заговорив:

— Гусари! Не звик я промовляти, звик командувати! Теперішня хвиля від коменданта вимагає вміння з вяком говорити по людськи, по товарськи. Годжуся з вами — для всіх настала воля! Годжуся з вами, що революційний уряд мудрий і справедливий! Можу погодитися з тим, що російське самодержавя гнобило всі народи російської держави однаково. Не погоджуся ні зашо, начеб народи гнобило виключно самодержавя!... Самодержавя згинуло, та це не знак ще, що російський нарід вийшов з революційної купелі чистим і невинним, наче те ягня! У всіх злочинах над народами російської імперії завинили нарівно — царат і російський народ!...

— Прийшла революція. Кожний став господарем своєї долі! Кожний може жити не так, як хтось наказуватиме, а як порадить власний розум, як підкаже сумління! Революція принесла волю!... Та є люди, на яких слова Україна, Білорусь, Грузія — впливає наче червона плахта на бика, приводить їх в стан ступілої злоби. Я українець! Знаю, що Україна по мові, історії і культурі є окремим від Московщини краєм! Навіть природа різко розграничила ту окремість. Українські ріки течуть всі на південь, до Чорного й Озівського морей, Московські ріки — на північ, за виїмком хіба Волги чи Уралу. Та Волга, ні Урал з московським народом не звязані. Отже, українці і москвини належать до двох окремих світів — південного і північного, славянського і туранського! До революції нам не давано можливости свої стремління виявити. Відбирали нам мову, культуру, відбирали саме імя!... Ми терпіли, ждали нагоди! Тепер та нагода прийшла з революцією.

— Але революція не впала з неба, не сама зародилася! Здобуло її озброєне вояцтво. Почав Волинський полк, наші брати по крови й кости, діти країни! Це вони царат повалили! Це вони дали українству надії, що землі українські, підступно відобрані від наших дідів-прадідів — знову повернуться українському народові, правному господареві! І тільки збройною силою ми зможемо наші землі від зайдів відобрати! Чи з власної волі ми почали війну? Чи з нашої волі мусимо воювати й тепер, висиджувати завошивлені в брудних багнистих окопах, гинути, сиротити своїх дітей? Чи з нашої волі зруйновано десяток українських провінцій, погинуло не один міліон нашого народу? Не з нашої! Билися в минувшині наші діди-прадіти, воюємо ми тепер не за себе, не за власні народні інтереси, а за нашого брата-москвина! Наші землі руйнуються війнами, щоб захистити від руїни землі сутомосковські. Революційний уряд кричить про війну до повної перемоги... Але воює нашими головами, на наших землях! Бо невільника пан не питає, а йому наказує! Мусимо такому стану річей положити кінець!...

— Революція невільництво знесла. Грабіжницької душі москвина вона не переродила! Поки світу й сонця — наш брат москвин все на нас налазатиме, захоплюватиме наші землі, нищитиме наш добробут! Мусимо себе боронити! Мусимо помагати нашим слабшим сусідам, білорусинам, татарам, кавказьким народам, литвинам. Спільно боронити мемо волю всіх нас! Спільними силами землі свої мусимо перед зазіханням москвина, німця, поляка, чи когоб то не було боронити! Боронити чим? Збройною силою, військом українським!

— А деж те українське військо? — питав генерал обвівши всіх зором. І самий відповідав: — Нема його! Нема! Отже... Своє українське військо мусимо створити!...

Вояцько старшинська маса слухала мови Паволоцького з напруженою увагою. Голос промовця то міцнішав, то затихав до півшепоту. Непевний в початку в своїх ораторських здібностях, нервувався, чув холодну струйку, що наче розповзалася по плечах. Опанував себе і слова лилися вільно, без затримки, без нещирого патосу. Кінчав одне речення, одну думку, а в голові зароджувалася вже друга. Обводив зором вояцтво і бачив: очи всіх світилися чимсь новим, щойно збагненим. Дивилися в землю очи москвинів. Не могли не признати правди в доводах генерала, але в душах озивалося щось звіряче, бунтовалося і рвалося назверх... Відвічна правда дужчого, право сильного гнобити і використовувати слабшого...

(Дальше буде).

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

СОВЕТИЗОВАНИЙ ШЕВЧЕНКО

В Советському Союзі найбільшим „піклуванням" з боку партії „втішаються" без сумніву поети, письменники і взагалі художники. Справа цілком зрозуміла, бо це власне така ділянка, яка найбільше пакостить большевизмові. Душі живої і слова живого, кажучи словами Тараса, не скувати, а „на дні моря поля" не виорати й большевикам. Тому то й большевицьке „піклування" письменниками та поетами переважно кінчається кулею в потилицю, або, в кращому випадку, мандрівкою на Сибір. В Советському Союзі поети і письменники — як виказує нова „чистка" — тільки на те й існують, щоб їх „розоблачувати" та „чистити".

Друге діло з тими, які жили давно, або вспіли своєчасно вмерти своєю смертю, заки їх розоблачили. А вже цілком зле большевикам з такими велитнями, як Шевченко. Чи й не зате вони царям памятники ставляють, що ті над Тарасом знущались та життя йому вкоротили. Сьогодні Шевченко вже завеликий, щоб його розоблачувати і тому большевики намарно докладають усіх зусиль, щоб його бодай дещо заоблачити.

„Літературная Газета" від 10. серпня приносить довшу рецензію Б. Вадецького на повість А. Ільченка „Петербургська осінь", видану минулого року і переложену А. Белецьким та Р. Самаріном на російську мову. Не маючи під рукою самої книжки важко видати про неї точну оцінку, проте, яким духом вона навіяна та яку ціль вона має, видно вже і з самої рецензії.

Повість, як виходить з рецензії, охоплює короткий період перебування Шевченка в Петербурзі після повороту зі заслання в 1858 році. На цей час, як відомо, припадають такі події в особистому житті Шевченка, як знайомство з кружком Чернишевського, зустріч з Олдриджем та невдачне сватання. Крізь призму подій в цих роках (після Кримської війни) Ільченко намагається представити Шевченка як „найшовшого свое місце в таборі революційної демократії". З метою показати читачеві правдиву ціль книжки, автор рецензії звертає увагу на три найголовніші моменти: розбіжності між Шевченком і Кулішем, значення Шевченка як „общерусского" поета і на любов Шевченка до... Петербурга. В рецензії пишеться: „Довгий час ніхто з авторів не важився відкривати противоріч в житті і в творчості Шевченка, не входив в суть його розходжень з націоналістом Кулішем, популярним в той час українським письменником, „пітескім іздателем", автором української граматики. Говорячи про народність Шевченка, ніхто не розповів, завдяки чийій допомозі в умовинах заслання, нужди і цензурних обмежень він виріс і зберігся, по словам Добролюбова, як „пет совершенно народний"...

Усі розбіжності між Шевченком і Кулішем представлено в повісті — як виходить з рецензії — майже як боротьбу Шевченка з Кулішем на національному тлі. „Націоналіст" Куліш — пишеться в рецензії — „вперто відривав Шевченка від друковання його „Русских повестей", писав йому: „Будуть тебе на це підбивати москалі, але ти не піддавайся". Куліш і тепер, після повороту Тараса зі заслання, залишився вірний собі і разом з Костомаровим різко осуджував тяготіння Тараса до „Совренніка" — пишеться в рецензії. В повісті виказано, що „Шевченко був чужий будьякій національній обмежености і цілою творчістю був близький і українському і російському читачеві", що і мало дати причину Горькому назвати Шевченка „народним поетом Росії". Автор рецензії стверджує, що „в розкритті відношення між Шевченком і Кулішем лежить і удача книги", а головна заслуга Ільченка в тому, що „йому пощастило нарисувати Шевченка таким, яким сам Шевченко старався бути в житті", іменно „общерусскім" народним поетом, ворогом націоналістів і великим приятелем „великого і братнього руського народу", коротко: палким большевиком.

Немаючи сили „розоблачити" і „вичистити" самого Шевченка, большевики всіляко намагаються бодай відповідно помалювати його. Щоб добратись до душі народу, треба вбити насамперед слово Шевченка, яке він на її сторожі поставив. Але замалі большевицькі пігмеї і завеликий Шевченко, щоб можна їм було його для українського народу — все рівно — розоблачити, чи заоблачити.

черги що до величини Федерація американських юній так званий „Конгрес оф Індустріял Організейшенс" очолюваний Филипом Мореем.

Сам Филип Морей є протикомуністом та католиком; що зазначив він тим, що в своїм союзі юній сталеварників перевів постанову, що ніякий комуніст не може в їх юніях бути урядовцем. Одначе в Конгресі Індустріяльних Організацій комуністичні впливи таки куди сильніші, ніж в Американській Федерції Праці.

Тепер саме відбувається майже на кожній конвенції союзів поодиноких юній дискусія на тему відношення до комунізму. Це є доказом здорового відруху, що американське робітництво само хоче вимести свою хату засмічену чужими агітаторами кремлінського натхніння.

Доказом теж такого здорового відруху серед робітництва може бути самочинний страйк докових робітників в Ню Йорку проти ладування американського добра, як допомоги ЮНРР-и для Югославії за це, що її влада казала стріляти до американських літаків. Тут патріотичний відрух робітництва пішов навіть дальше ніж санкції уряду.

Заперечити годі, що комуністичні впливи серед деяких юній є доволі сильні. Одначе це вимітання хати зі сміття самим робітництвом це справа дуже знаменна та позитивна. Уряд нашої країни мусить мати ясний образ, хто нині стоїть за Америкою та її свободою, а хто проти своєї батьківщини та під командою заграничної влади в Москві. Навіть там, де ще комуністи виходять побідно та їх за двері не викидають, як недавно на конвенції юнії електришенів та машиністів, знати з ким маєся діло, це дуже важна справа для громадянства особливо на випадок міжнародного конфлікту.

Тепер саме відбуваєся слово до комунізмом збаламучених американців українського походження. Доси баламутили їх агітатори тим, що стаючи на сторону Советів, вони стають при своїм уряді Америки. Тепер вони мусять знати ясно, що ставлячи себе на сторону комуністів вони не тільки стають проти свого рідного народу, якого Советська Росія є найбільшим гнобителем, але вони також ставлять себе в один ряд, в одну лаву з ворогами Америки та на службу заграничної московської влади, що загрожувати починає їх прибраній батьківщині Америці.

Коли зраду старого краю та рідного народу можна було оправдати їх відсталістю від рідної землі та незнанням дійсних відносин в Україні, яку покинули тому 30, а то й 40 літ, то тепер ясно вони бачать, що ставлячи себе на сторону комуністів вони поповнюють зраду теж супроти Америки. Крайня пора й українцям збаламученим комуністичним ошуканством вимести сміття зі совеї хати та не стягати на демократичний український нарід підозріння сприяння диктатурі та зраді Америки. Ми це нашим збаламученим братам по крови пригадуємо та їх тепер перед можливими наслідками перестерігаємо для добра Америки, їх власного добра та для доброї слави того народу, з якого вони вийшли.

ТЕПЕР УЖЕ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.—Колишній німецький корабель для морських вправ, Горст Весель, перебраний Прибережною Сторожею Злучених Держав і перезваний на Ігл. Тут зображено, як цей корабель пливе до нової пристані в Ню Лондон, Конн. Цей 300-тоновий корабель приплив до Америки з Бременгафен у Німеччині.

Англійська преса про Україну

(За Українською Інформаційною Службою, Лондон).

(Від 1-го липня до 15-го липня).

„Стар" (10. 7.3 містить статсю **лорда Беверіджа** про біженців. Автор закликає тих, що живуть нормальним життям в щасливіших країнах, взяти собі до серця долю обездолених біженців і прийти їм на поміч, уділивши всім тим особами амнестії за минуле.

„Манчестер Ґардіен" (11. 7) доносить, що **лорд Беверідж** прийняв головування в Комітеті, який пильнував би інтереси збігців і обездомлених, що не хочуть вертатися в свої країни. Крім голови до Комітету належать: сер Кліфорд Гітскот Смітс, як містоголова, сер Артур Солтер, п. Мих. Фут, п. Вернон Бартлет, п. Гарольд Нікольсон і лорд Сельсборн.

„Контрі Лайф" (12. 7.) містить велику статтю про „Новий пятилітній план Росії для хліборобства", яка є звичайним безкретичним переповідженням советського плану на майбутнє (включаючи Україну). До статті долучено кілька пропагандивних большевицьких ілюстрацій, що мають свідчити про „щасливую жізнь" під „сонцем сталінської конституції".

„Дейлі Воркер" (12. 7.), як і личить комуністичній часописі, завжди виступає в обороні свого адоптованого „атечества", цебто Росії, доносить про антисоветську пресу і агітацію в британській смузі. Ясно, що свої дані і свою мудрість він черпає з московської „Правди". Головними діячами протисоветськими мають бути в тій смузі литовець Клімович, і українець Шмуляк в американській смузі.

„Вестерн Морнінг" (13. 7.) приносить лист до редакції **Едґара Й. Йонга,** що уважає потрібною дальшу допомогу Америки зруйнованій Україні. Він цитує звіт Мек Доффи, бувш. голови місії УНРРА на Укріну, який зрікся свого посту в наслідок припинення Америкою постачання збіжжя для України. В своїм звіті Мек Доффи каже, що Україна була протягом двох літ (в дійсности трьох) під німецькою окупацією і сильно потерпіла від війни. Крім того, „велика частина німецької армії була розбита на Україні народом, який, разом зі своїми славнозвісними партизанами, складав біля пятої частини всієї червоної армії і розбив приблизно стільки ж німецьких дивізій, як англо-американські сили разом. Наша місія детально оглядала Україну. Девастації там переважаючі і поміч УНРРА є кропля в морі в порівнонню з тим, що потрібно. Я бачив руйнації спричинені війною в Лібії, Сирії, Іраку, в Абісінії, Британії, Франції, Бельгії, Польщі, Чехії, Словакії, Австрії, Італії і Німеччині. Але єдино з чим можна було б порівняти руйнацію України — це з Варшавою, або деякими збомбованими містами Німеччини",

„Фрі Юроп" (липень) приносить вістки про переслідування Москвою греко-уніятської церкви на Закарпаттю. Також про кепський стан хліборобства на Україні, де є повний брак хліборобських машин.

„Скотсмен" (12. 7.) в статті „Забезпека проти атомової війни" пише, що советський уряд рішив не скупчувати промислу в немногих центрах, лише розпорошити його по сьому Союзі. **Вознесенський,** голова державної планової комії, російського „мозкового центру", на першій сесії нововибраного Верховного Совета заявив, що розбудова нових фабрик не буде вже скупчена ні в двох московських столиціях, Петербурзі і Москві, ані в двох українських Києві і Харкові, ні в Нижнім Новгороді. В яких місцевостях будуть побудовані нові фабрики, про це Вознесенський не сказав. Але здається, що розкиданість продукції стане правилом, а її концентрація виймком. В звязку з тим передбачаються ще суворіші обмеження в подорожуванні по ССР. Хоч на сесії Верховного Совета ніхто не згадав про небезпеку атомової бомби, то всеж без сумніву її привид домінував над дебатами. Друга знаменна річ на цій сесії була та, що уряд рішив в новім плануванні не відбудовувати в першу чергу західні території, що обернулися подекуди в руїну (напр. Україна), а розбудовувати екномічно східні провінції імперії. І так в новій пятилітці інвестиції в західних землях СССР виносять лише 115 міліярдів рублів, тоді як ці інвестиції в **неторкнутих** війною східних провінціях виносять значно більше до 135 міліярдів рублів. Автор тої думки,що Росія буде старатися робити дальші досліди над атомовою бомбою, але не думає, щоб в продукції таких бомб (коли б до того прийшло) вона могла випередити Англію і Америку, а то в наслідок своєї технічної відсталости.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МИШ.

Допоможім українській кандидатці досягнути перемогу.

В день 18. червня, в день правиборів, українська громада міста Дітройт та околиці з нетерпеливістю, а навіть з тривогою, очікувала висліди голосування. Причиною такого стану було це, що між численними кандидатами на різні посади знаходилась кандидатка українського роду, яка не мала за собою жадної політичної машини, а до кампанії якої українці не виявили особлившого зацікавлення. До того в день виборів падав дощ, що ще більше промовляло за тим, що українська кандидатка не має виглядів на перемогу.

Але ще того самого вечора радісна вістка розвіяла цю тривогу, бо радіо-станції, інформуючи загал про висліди виборів, звіщали, що між різними кандидатами, що одержали номінацію на різні посади, знаходилось імя української провідниці та адвокатки, Марусі Е. Бек, кандидатки на суддю „пробейт корту". Спеціяльно замічено, що вона одержала таке поважне число голосів, 59,365, що оставила далеко позаду велику кількість інших кандидатів, що знаходились в тому моменті на державних посадах, або мали за собою вже довголітні карієри. Отже не диво, що з очей кожного українця та українки слідуючого дня сяла й радість і гордість та прирікали напружити всі свої сили, щоби в остаточних виборах, в місяці падолисті, забезпечити українській кандидатці ще світлішу перемогу.

І саме тепер присутплено до виконання цих приречень, а перед веде українське жіноцтво. На східній стороні зорганізовано відділ українського жіночого виборчого комітету в котрому головою є пані Анна Михальчук, а писаркою пані Анна Сирко. На західній стороні, як рівнож в місті Дірборн ведеться акція під проводом двох інших відділів українського жіночого виборчого комітету. Всі ці відділи стараються викликати зацікавлення до виборчої справи, а рівночасно притягнути все українське громадянство, зокрема українське жіноцтво, до праці в кампанії.

Дуже гарний початок зроблено дня 27. серпня, коли то відбулися збори жіночого виборчого комітету на східній стороні, в яких взяло участь біля 50 жінок. До них промовили на цих зборах двоє гостей з Виннипегу, а саме: пані Гаврилюк та її донька, панна Гаврилюк, підкреслюючи, що українці, а спеціяльно українки міста Дітройт та околиці повинні докладати усіх зусиль, щоби Маруся Е. Бек була вибрана суддею. Інакше на них завелись би українські іміграції Канади та Злучених Держав, що незвичайно зацікавлені справою кандидатури Марусі Е. Бек та пильно слідять за її розвитком в українській пресі.

Присутнє жіноцтво прийняло слова гостей зі запалом та рішило розпочати живу акцію за вибором своєї кандидатки на східній стороні, що включає Норт Дітройт та Гемтремк. Воно розібрало поміж себе багато плякатів, карточок та наліпок, щоби при помочі їх дати розголос імені української кандидатки. Рівночасно зложено присутніми $50 на кампанійний фонд та рішено звернутись до кожної українки в повіті Вейн, щоби кожна з них зложила бодай одного доляра на цю ціль.

Немає сумніву, що всі українки, а за ними всі українці, підуть слідами цих жінок, що взяли на себе ініціятиву зорганізування українського жіночого виборчого комітету. Справа вибору українки на суддю — справа поважна, в якій участь кожного члена та кожної членкині української громади є конечною. Повіт Вейн має біля міліон двісті тисяч голосуючих і жадна одиниця, а навіть жадна група, не всилі виконати того, що звязане з такою кампанією. Вигляди на успіх є великі, бо кандидатуру Марусі Е. Бек виставили американські політичні кола, звідки і прийде велика поміч. Українське громадянство повіту Вейн, для якого українська кандидатка віддала много років корисної праці, мусить стати авангардом та показати чужинцям, що воно дозріло й національно, й політично; що воно сповнить свій обовязок відносно членкині своєї нації.

Анна Сирко, писарка.

HEALTH HINTS

("Health Hints" is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.)

CATARACT CHIEF CAUSE OF BLINDNESS IN THE AGED

ONE third of the people over 60 years of age are totally blind because of a clouding of the lens.

Normally, from five to ten years are required before complete maturity of a cataract is reached. Definite knowledge of why cataract forms in one person's eye and not in another's has not yet been determined, although we know that certain diseases, notably diabetes, may promote the formation of cataracts within a few months.

Cataracts may occur at any age. The most common kinds are congenital (at birth) cataracts in young children, cataracts due to injury to the lens, and the senile cataracts found in the middle aged and elderly people. Congenital and senile cataracts usually occur without other diseases of the eye. Their precise cause is not well understood. Many cataracts are called secondary because they start during, or after, some inflammation in the eye, or a disease of the general system.

The longer people live, the more apt they are to have cataracts. While certain drugs, especially some so-called weight-reducing medicines, or fat oxidizers, have been found to produce cataracts, none has been discovered which will prevent their progression.

The cure for cataracts by surgery has progressed to the point where nearly all eyes with poor vision as the result of cataract alone can be helped. Many of these eyes may gain normal vision, and most, if not all, may gain useful vision by the removal of the clouded lens. The method of removal has been so greatly improved that it results satisfactorily in nearly every case. After the cataractous lens is removed, the eye cannot see well unless a spectacle lens of sufficient strength is used to replace that which was formerly supplied by the natural lens. A glass lens is now placed outside the eye and worn just as an ordinary pair of glasses.

Ідея тоталітарности в страйках

Не знати, чи це підо впливом постійного вживання слова „тоталітарний" на означення модерних політичних режімів, чи з інших причин, між робітничими юніями залюбки говориться про цілковитий, тобто „тоталітарний" застій у праці Із політичного тоталітаризму, проти якого саме йде боротьба всіх свободолюбних людей, переноситься поняття й практика тоталітаризму на ділянку праці і то у пристосуванні до страйків. Упродовж останнього року замітні були такі всецілі — „тоталітарні" — страйки:

Цілковитий застій в корабельнім русі; тоталітарний застій в залізничім транспорті; всецілий страйк у залізнім промислі; загальний застій в вугільній продукції.

Оці всецілі страйки були переведені в цілому краю. Крім цього були загальні страйки ще в поодиноких містах на всіх ділянках господарського життя, ба навіть і міського урядування; були цілковито позамикані школи; були випадки тоталітарного стримання міського транспорту; затримувано цілком воду по містах; цілковито занедбано вивіз сміття з міст.

Крім цього були ще в поодиноких містах такі цілковиті застої: в телефонічнім русі, в телеграфічній услузі, в друкуванні газет, в доставі хліба, в услузі вантажних авт, цілковите стримання трамваєвого і омнібусового руху.

Вичислені страйки були цілковитими. Крім цього були ще страйки в різних ділянках праці, які не мали впливу на загальне економічне життя нації або місцевости.

Коли розглянути за причинами страйків, то майже всюди вони переходили під заклином, хто сильніший: юнії, чи господарі. А кілько раз у страйк вмішався уряд, то зправила йшли заклики, що то юнії мають диктувати урядові, а не навпаки. Треба признати, що уряд зробив дуже багато для злагодження вістря страйків серед такого настрою, одначе не багато вдалося урядові приборкати таких юнійних провідників, як Джан Л. Луїс, Гері Бриджес, чи нюйорський Коррен або Квил. Вони лише вижидають хвилини, щоби знову показати свою силу і подиктувати урядові свої умови. У найновішім страйку моряків уряд, разом з президентом, просто скапітулювали перед морськими юніями. Питання тепер, що прийде після такої капітуляції?

ДИВНІ НОВИНИ

Голос дзвінка смертельний для мишей.

У Бар Гарбор, в стейті Мейн, зроблено досвід з голосом дзвінка у відношенні до мишей. На зібрання в Джексон Меморіял Ляброраторії принесено шість мишей і задзвонено в електричний дзвінок. Внаслідок дзвонення попроривалися віддихові органи чотирьох мишей і вони в десяти секундах погинули. Кажуть, що подусилися. Приявні обсервували поведінку мишей, коли задзвонив дзвінок. Вони були такі перестрашені, що почали стрімголов втікати із білої ванни, в якій були приміщені. Чотири миші згинули за десять секунд, наче б від пострілу. Дві, котрі встигли втечи, попадали наче пораженi. Досвіди переводив д-р Бенсон Гінсбург, який недавно був професором в університеті в Шікаґу.

Former Wacs Return to Their Clerical Duties

Answering the War Department's call for former Wacs to fill the critical shortage of skilled personnel in hospitals, personnel centers, and headquarters installations, Staff Sergeants Mary E. Patrick, left, of Rochester, N. Y., and Bertha Ludwinski, right, of Philadelphia, Pa., have returned to their former jobs of keeping Army records at an air base. Upon re-enlistment, former Wacs can volunteer either for the duration of the war plus six months, or until June 30, 1947, unless sooner relieved for the convenience of the Government. They can also retain the rank held at time of discharge.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА: ЛИСТИ ДО:

3230. Поліщук Мойсея, Колєнда Павла з Луцька від о. Непрела Сергія.

3231. Моцьо, муж пок. Марії, Володимира, Ольго і Славки від Дучинський Володимира з Перемишля.

3232. Пиш Олени з с. Розділля, Горлиці, Борсук Івана, Пащевська Гані від Борсук Володимира з с. Васючина, Рогатин.

3233. Терлецька (Гартон) Катерини від Терлецький Івана.

3235. Фенчук Івана з с. Стубинець, Перемишля, від Фенчук Анни.

3237. Сименович Евстахія з с. Замістя, Перемишляни, від Бодай Теодора.

3238. Чолій Костя і Кузя з с. Долги, Калуш, від Чолій Олекси.

3239. Цвігун Антона від Цвігун Йосифа з с. Підгородище, Бібрка.

3240. Мельник Петра від Захарків Івана.

3242. Вінкер Василя і Семена, Котик Івана з с. Жрениці Виж., Сянік, від Охман Михайла.

3243. Грицюк Марії з с. Руда, Волинь, від Канилюк-Костюк Домки.

3244. Каньовський Павла, Кутний Михайла, Бунза Григорія з пов. Перемишляни від Мот Михайла.

3245. Кучірка Івана з с. Старої Ропи, Самбір, від Басараб Івана.

3246. Гірняк Евдокія зі Сновича, Зварич Анастазії з села Струтина, Золочів, від Бабік Дмитра.

3248. Білецька Петронелі з Коломиї від Візерканюк Володимира.

3249. Іванісік, Бойко з с. Лукове, Сянік, від Іванісік Ольги.

3250. Пашішнік Івана з с. Топорівці, Чорнівка, від Лисенко Дмитра.

3251. Чихновська Катерини з с. Петрилів, Товмач, від Телезин Михайла.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 99, відбудуться в неділю, 22. вересня, в сали парохіяльній, зараз по Сл. Божій. Просимо всіх членів прийти на ці збори і заплатити свої місячні вкладки. — Уряд.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 347, відбудуться в неділю, 22. вересня, в годині 2. пополудні, в гали де звичайно. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є важніші справи до полагодження. — С. Патен, предс.; М. Горінь, кас.; Г. Тимчій, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372, відбудуться в суботу, 21. вересня, в годині 7:30 ввечір, в домі 122 Ліберті Стр. Просимо всіх членів і членниць прийти на збори, бо маємо важні справи до полагодження. — Ю. Голинський, предс.; В. Реновець, кас.; Й. Ярема, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 22. вересня в год. 2., в гали церковній, 47 Говп Еве. Просимо членів прийти на збори точно на означений час. — За уряд: В. Сметана, предс.; М. Табачук, секр.-кас.; В. Бродський, рек. секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 21. вересня, в годині 7. ввечір під ч. 847 Н. Френклин ул. Просимо членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Вже вийшли нові поліси для дітей до 16 року життя. Хто з членів бажає взяти своїй дитині таку полісу, хай прийде на збори то дістане всі потрібні інформації. — С. Чорномаз, секр.

БРОНКС, Н. Й. — Важні збори Тов. Любов, від. 298, відбудуться в суботу 21. вересня, в год. 7:30 вечір, в галі укр. кат. церкви, 1745 Вашингтон Евеня. — Уряд.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 217, дає до відома всім своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 22. вересня, в годині 2. пополудні, в гали парохіяльній. Обовязково кожний член має явитися на збори, бо є важні справи до вирішення. Довгуючі члени мають прийти і вирівнати свої довги, бо інакше будуть суспендовані. — П. Паснак, предс.; Т. Шурґот, кас.; А. Іванів, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Збори Тов. Любов, від. 370, відбудуться в неділю, 22. вересня, зараз по Сл. Божій, в церковній галі, 127 Парк ул. Взиваємо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — Н. Воляник, предс.; В. Колесняк, кас.; М. Сампара, секр.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 8. вересня 1946 року помер у 54. році життя

ТОМКО ВІТКОВСЬКИЙ,

довголітний член Тов. ім. Івана Франка, від. 266 У. Н. Союзу в Амстердам, Н. Й.

Покійний походив з міста Білий Камінь, повіт Золочів, Західна Україна. Полишив у смутку жену і трох дорослих дітей. Петра, Левка і замужну дочку Ольгу. Покійний був одним з піонірів, що заложили відділ У. Н. Союзу.

Похорон відбувся 9. вересня. Багато людей прийшли віддати Покійному останну прислугу. Поховано Покійного із укр. гр.-кат. церкви на укр. цвинтарі св. О. Николая. — В. Й. П.!

В. Труфин, секр.

Дня 9. вересня 1946 року помер у 65. році життя

АЛЕКСАНДЕР КОВАЛЬЧИК,

довголітній член Бр. св. Івана Хрестителя, від. 304 У. Н. Союзу в Бофало, Н. Й.

Покійний походив з села Рожеска, пов. Скалат, Галичина. Полишив у смутку жену Доміцелю, синів Евгенія і Володимира, та дочки Марію і Розалія та 3 внуки.

Похорон відбувся 11. вересня з церкви св. Ів. Хрестителя на цвинтар Мавнт Оліват. — В. Й. П.!

Ст. Ваврів, секр.

Дня 9. вересня 1946 року помер у 64. році життя

ІВАН КУРИЦЬ,

довголітний член Бр. св. О. Николая, від. 104 У. Н. Союзу в Перт Амбой, Н. Дж.

Покійний був членом від 1907. року. Походив зо села Черче, пов. Рогатин, Зах. Україна. Полишив у смутку жену Анну і двох синів: Григорія і Івана, та дві внучки.

Похорон відбувся 12. вересня з дому жалоби, 863 Стейт ул. до гр.-катол. церкви відтак на гр.-катол. цвинтар при участи родини, членів Братства і знайомих. — В. Й. П.!

М. Зельвак, секр.

ПОШУКУЮТЬ

ВАСИЛЬ ДЖУЛА шукає своїх стрийків в Америці **МИКОЛУ І ІВАНА ДЖУЛА,** а також стрийкову дочку **ОЛЯНУ.** Всі зо села Дверник, повіт Лісько. Просить зголоситись на адресу:

BASILE DZULA
Ferme de Maisonneuve
par Mouroux (S. et. M.)
France.

ЗМІНА АДРЕСИ

МОЯ НОВА АДРЕСА:
N. MAKSYMOWICH
1784 West Avenue,
Corner 18th Street,
Miami Beach 39, Fla.
Phone: 5-7786.

ТАРЗАН, ч. 1450. Вернувся до здорового ума.

AS BANTU'S KNIFE DESCENDED TOWARD TARZAN'S STOOPING BACK, THE APE-MAN SWUNG THE CLUB ---

---AND KNOCKED THE FEET FROM UNDER THE ONRUSHING SAVAGE!

BANTU FELL HEAVILY AND THE NEXT INSTANT HE WAS KNOCKED UNCONSCIOUS BY HIS OWN CLUB.

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

WHILE TARZAN REVIVED BANTU, A LOOK OF SANITY RETURNED TO THE NATIVE'S EYES. HE BEGAN TO TELL TARZAN A STRANGE STORY.

У хвилині, коли ніж Банту вже мав втопитися в спині зігненого Тарзана, малпочоловік замахнувся костуром...

і збив з ніг напасливого дикуна!

Банту важко повалився на землю, а в наступнім моменті впав під ударом власного костура.

Коли Тарзан приводив до притомности Банту, здоровий розум виявився в його очах. Він почав розказувати Тарзанові дивну історію.